

DE BERGREDE

De bergrede is een verzameling van teksten die Matteus heeft genoteerd in zijn evangelie. Ze wordt zo genoemd omdat Jezus ze, volgens Matteus, deze toespraken en spreuken uitspreekt op een berg.

Het is een lang en moeilijk stuk om zomaar te lezen. Toch is het wellicht voor christenen één van de belangrijkste stukken uit de evangeliën ter bepaling van hun levensstijl en bevatten een historische kern. Niettegenstaande de inhoud gericht is op het christendom, zijn de erin voorgestelde houdingen van belang voor onze hele samenleving

* Het aardse in vergelijking met het hemelse (Mt. 6, 19-34)

6,19 Verzamelt u geen schatten op aarde, waar ze door mot en worm vergaan en waar dieven inbreken om te stelen, 20 maar verzamelt u schatten in de hemel, waar ze niet door mot of worm vergaan en waar dieven niet inbreken om te stelen.

21 Waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn. 22 De lamp van het lichaam is het oog. Wanneer dus uw oog helder is, zal heel uw lichaam verlicht zijn. 23 Is echter uw oog slecht, dan is heel uw lichaam duister. Indien dus zelfs uw innerlijk licht duister is, hoe erg zal dan de duisternis zijn! 24 Niemand kan twee heren dienen: hij zal de een haten en de ander liefhebben; ofwel de een aanhangen en de ander verachten. Gij kunt niet God dienen en de mammon.

25 Daarom zeg Ik u: Weest niet bezorgd voor uw leven, wat ge zult eten of wat ge zult drinken, en ook niet voor uw lichaam, wat ge zult aantrekken. Is het leven niet méér dan het voedsel en het lichaam niet méér dan de kleding?

26 Let eens op de vogels in de lucht: ze zaaien niet en maaien niet en verzamelen niet in schuren, maar uw hemelse Vader voedt ze. Zijt gij dan niet veel méér dan zij?

27 Trouwens, wie van u is in staat met al zijn tobben aan zijn levensweg één el toe te voegen? 28 En wat maakt gij u zorgen over kleding? Kijkt naar de leliën in het veld: hoe ze groeien. Ze arbeiden noch spinnen. 29 Toch zeg Ik u: zelfs Salomo in al zijn pracht was niet gekleed als een van hen. 30 Als God nu het veldgewas, dat er vandaag nog staat en morgen in de oven wordt geworpen, zó kleedt, hoeveel te meer dan u, kleingelovigen? 31 Maakt u dus geen zorgen over de vraag: wat zullen wij eten of wat zullen wij drinken, of wat zullen wij aantrekken?

32 Want dat alles jagen de heidenen na. Uw hemelse Vader weet wel dat gij al deze dingen nodig hebt. 33 **Maar zoek eerst het Koninkrijk en zijn gerechtigheid: dan zal dat alles u erbij gegeven worden.** 34 Maakt u dus niet bezorgd voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen leed.

Wat is de kerngedachte ?

Wat is het sleutelvers ?

Wat betekent dit ?

* De zaligsprekingen (Mt.5,1-10)

5,1 Toen Jezus deze menigte zag, ging hij de berg op en, nadat Hij zich had neergezet, kwamen zijn leerlingen bij Hem.

2 Hij nam het woord en onderrichtte hen aldus :

3 Zalig de armen van geest, want aan hen behoort het Rijk der hemelen.

4 Zalig de treurenden, want zij zullen getroost worden.

5 Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten.

6 Zalig die honger en dorst naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.

7 Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden.

8 Zalig de zuiveren van hart, want zij zullen God zien.

9 Zalig die vrede brengen, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.

10 Zalig die vervolgd worden om de gerechtigheid, want hun behoort het Rijk der hemelen.

Welke belofte wordt hier toegezegd?

concreet?

	Belofte	Te bewandelen weg
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Vertaling naar vandaag? (zie opdracht gele blaadjes)

*. De Antithesen : MT.5,17-47

Inleiding : Jezus' verhouding tot de Wet

17 Denkt niet dat Ik gekomen ben om Wet en Profeten op te heffen; Ik ben niet gekomen om op te heffen, maar om de vervulling te brengen.

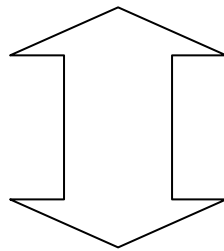
18 Want voorwaar, Ik zeg u: Eerder nog zullen hemel en aarde vergaan, dan dat één jota of haaltje vergaat uit de Wet, voordat alles geschied is. 19 Wie dus een van die voorschriften, zelfs het geringste, opheft en zo de mensen leert, zal de geringste geacht worden in het Rijk der hemelen, maar wie ze onderhoudt en leert zal groot geacht worden in het Rijk der hemelen.

20 Ik zeg u: Als uw gerechtigheid die van de schriftgeleerden en Farizeeën niet overtreft, zult gij zeker niet binnengaan in het Rijk der hemelen.

<i>ter herinnering:</i>	<i>Conventioneel/Postconventioneel gedrag. Plicht/Antwoordmodel</i>
-------------------------	---

Eerste antithese

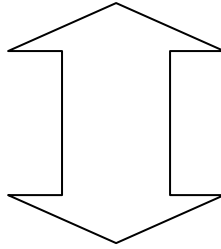
21 Gij hebt gehoord, dat tot onze voorouders is gezegd: Gij zult niet doden. Wie doodt zal strafbaar zijn voor het gerecht.

22 Maar Ik zeg u: Al wie vertoornd is op zijn broer, zal strafbaar zijn voor het gerecht. En wie tot zijn broeder zegt: raka, zal strafbaar zijn voor het Sanhedrin; en wie zegt: dwaas, zal strafbaar zijn met het vuur van de hel. 23 Als gij uw gave komt brengen naar het altaar en daar schiet u te binnen dat uw broeder iets tegen u heeft, 24 laat dan uw gave voor het altaar achter, ga u eerst met uw broeder verzoenen en kom dan terug om uw gave aan te bieden. 25 Haast u het eens te worden met uw tegenpartij, zolang ge nog met hem onderweg zijt; anders zou uw tegenpartij u wel eens aan de rechter kunnen overleveren, en de rechter u aan de gerechtsdienaar, en zoudt gij in de gevangenis worden geworpen. 26 Voorwaar, Ik zeg u : Ge zult daar niet uitkomen, voordat ge tot de laatste penning hebt betaald.

Tweede antithese

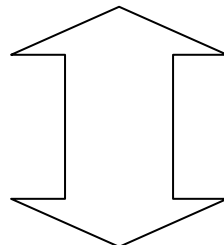
27 Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Gij zult geen echtbreuk plegen.

28 Maar Ik zeg u : Al wie naar een vrouw kijkt om haar te begeren, heeft in zijn hart al echtbreuk met haar gepleegd. 29 Indien uw rechteroog u aanstoot geeft, ruk het uit en werp het van u weg; want het is beter voor u, dat één van uw lichaamsdelen verloren gaat dan dat heel uw lichaam in de hel wordt geworpen. 30 En als uw rechterhand u aanstoot geeft, hak ze af en werp ze van u weg, want het is beter voor u, dat één van uw lichaamsdelen verloren gaat dan dat heel uw lichaam in de hel terecht komt.

Vijfde antithese

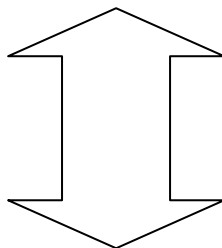
38 Gij hebt gehoord dat er gezegd is: Oog om oog, tand om tand.

39 Maar Ik zeg u geen weerstand te bieden aan het onrecht, doch als iemand u op de rechterwang slaat, keer hem dan ook de andere toe. 40. En als iemand u voor het gerecht wil dagen en uw onderkleed afnemen, laat hem dan ook het bovenkleed. 41 En als iemand u vordert één mijl met hem te gaan, ga er twee met hem. 42 Geef aan wie u vraagt, en wendt u niet af als iemand van u lenen wil.

Zesde antithese

43 Gij hebt gehoord dat er gezegd is: Gij zult uw naaste beminnen en uw vijand haten

. 44 Maar Ik zeg u: Bemint uw vijanden en bidt voor wie u vervolgen, 45 opdat gij kinderen moogt worden van uw Vader in de hemel, die immers de zon laat opgaan over slechten en goeden en het laat regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.

46 Want als gij bemint die u beminnen, wat voor recht op loon hebt gij dan? Doen de tollenaars niet hetzelfde? 47 En als gij alleen uw broeders groet, wat voor buitengewoons doet gij dan? Doen de heidenen dat ook niet? Weest dus volmaakt, zoals uw Vader in de hemel volmaakt is.

"Ik was het slachtoffer,
De beul is er erger aan toe."

"Ik was het slachtoffer, maar ik heb van dichtbij het gezicht van de beul gezien. Het was schokkender dan mijn eigen bloedende, lijkkleke gezicht. Dat van de beul was verwrongen tot een grijnzend masker dat niets menselijks meer had. Ik overdrijf niet. Het is niet gemakkelijk om mensen te martelen. Het vereist innerlijke betrokkenheid. Ik had het beste deel, want ik werd vernederd, maar vernederde de anderen niet. Ik droeg alleen maar een diep ongelukkige menselijkheid in mijn gewonde binnenste. De mannen echter die je martelen, moeten eerst het besef van menselijkheid in zich vernietigen. Zij kunnen in de roes van de macht die zij hebben, nog zo trots rondstappen in hun uniformen, opgeblazen door de wetenschap dat zij het lijden, de slapeloosheid, de honger en de wanhoop van hun medemensen in hun hand hebben. Hun machtswellust is niets anders dan de ontluistering en vernietiging van menselijkheid : de uiterste vernedering.

Ze hebben veel voor mijn kwellingen moeten betalen. Ik was alleen maar een man die kreunde omdat hij vreselijk pijn leed. Ik heb dat liever. Als gevangene ben ik verstoken van de vreugde kinderen naar school te zien gaan of ze te zien spelen in het park. Zij - de beulen - moeten echter hun eigen kinderen in de ogen zien."

* Voor de volledigheid (Mt. 6,1-18)

Aalmoes - Gebed - Vasten

6,1 Denkt er om: beoefent uw gerechtigheid niet voor het oog van de mensen om de aandacht te trekken; anders hebt gij geen recht op loon bij uw Vader die in de hemel is. 2 Wanneer gij dus een aalmoes geeft, bazuin het dan niet voor u uit zoals de huichelaars doen in de synagoge en op straat, opdat zij door de mensen geprezen worden. Voorwaar Ik zeg u: Zij hebben hun loon al ontvangen. 3 Als gij een aalmoes geeft, laat uw linkerhand dan niet weten wat uw rechter doet, 4 opdat uw aalmoes in het verborgene blijve en uw Vader die in het verborgene ziet, zal het u vergelden.

5 Wanneer gij bidt, gedraagt u dan niet als de schijnheiligen, die graag in de synagogen en op de hoeken van de straten staan te bidden om op te vallen bij de mensen; voorwaar, Ik zeg u: Zij hebben hun loon al ontvangen! 6 Maar als gij bidt, ga dan in uw binnenkamer, sluit de deur achter u en bidt tot uw Vader die in het verborgene is en uw Vader die in het verborgene ziet, zal het u vergelden. 7 Als gij bidt, gebruikt dan geen omhaal van woorden, zoals de heidenen; want deze menen dat zij door hun veelheid van woorden verhooring zullen vinden. 8 Volgt hun voorbeeld dus niet na, want vóórdat gij Hem vraagt, weet uw Vader wat gij nodig hebt. 9 Gij moet daarom zo bidden: Onze Vader die in de hemel zijt, Uw Naam worde geheiligd; Uw Rijk kome, Uw wil geschiede Op aarde zoals in de hemel. 10 Geef ons heden ons dagelijks brood. 11 Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven hebben aan onze schuldenaren. 12 En leid ons niet in bekoring, maar behoed ons voor het kwaad. 13 Want als gij aan de mensen hun fouten vergeeft, zal uw hemelse Vader ook u vergeven; 14 maar als gij niet vergeeft aan de mensen, zal ook uw hemelse Vader uw fouten niet vergeven.

16 Wanneer gij vast, zet dan geen somber gezicht zoals de schijnheiligen; zij verstrakken hun gezicht om de mensen te tonen dat zij aan het vasten zijn. Voorwaar, Ik zeg u: Zij hebben hun loon al ontvangen. 17 Maar als gij vast, zalf dan uw hoofd en was uw gezicht, 18 om niet aan de mensen te laten zien dat gij vast, maar vast voor uw Vader die in het verborgene is en uw Vader die in het verborgene ziet, zal het u vergelden.

Is dit wel haalbaar?

Waarom zou je zo handelen?